Fractie SP
T.a.v. dhr. Geerts

E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl

Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de datum van deze brief en ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer
4 februari 2025		D. Gijzen	14 0412

Onderwerp	Aantal bijlagen
Artikel 41 vragen van de fractie SP over sluipend verlies van openbaar groen	-

Geachte heer Geerts,

U hebt het college op 8 januari 2025 artikel 41 vragen gesteld. Deze vragen gaan over de gemaakte keuzes rondom openbaar groen in het centrum van Berghem. In deze brief beantwoorden wij uw vragen puntsgewijs.

1. Welke les trekt u uit het gebeurde?

Het al dan niet meewerken aan initiatieven, zoals de ontwikkelingen in het centrum van Berghem, vindt altijd plaats via een belangenafweging. Het behoud van groen is een aspect dat daarin meeweegt. Maar er zijn ook andere belangen die getoetst moeten worden. In zo'n afweging aanvaarden we soms het verlies van groen, zodat op andere terreinen winst wordt behaald.

2. Bent u het eens met de SP dat de grens is bereikt en dat Berghem het verdient dat de pastorietuin volledig en ongeschonden behouden blijft?

We vinden het belangrijk dat de parochietuin in Berghem (in particulier eigendom) behouden blijft als openbare parkachtige tuin. Dat wil niet bij voorbaat zeggen dat er hier geen enkele ontwikkeling mogelijk is. Bij het voorgelegde initiatief wordt in een deel van de parochietuin nieuwe bebouwing gerealiseerd. Daar staat tegenover dat de huidige particuliere pastorietuin (die afgeschermd is van de rest van de parochietuin) grotendeels wordt toegevoegd aan de openbaar toegankelijke ruimte. De parkachtige parochietuin wordt door de verschillende ontwikkelingen dus enigszins aangepast maar blijft als openbaar toegankelijk groengebied voor Berghem behouden.

3. Zo niet, waarom niet?

Het al dan niet meewerken aan initiatieven vindt altijd plaats via een integrale belangenafweging. Het behoud van groen is een aspect dat daarin meeweegt. Maar er zijn ook andere belangen die getoetst worden. In dit specifieke geval bijvoorbeeld het behoud van cultuurhistorisch erfgoed (pastorie en kerk) en het belang van woningbouw.

4. Zo ja, bent u bereid zich daarvoor in te zetten?

Voldoende groene buitenruimte in de buurt is van belang voor alle inwoners van de gemeente Oss, zo ook in Berghem. De parochietuin is daar een voorbeeld van. Net als veel van het groen in Berghem (zo'n 70%) is dit privaat en is de gemeente hier geen eigenaar van. Bij het binnengekomen initiatief voor bouw in de parochietuin denken we op positief kritische wijze mee met de initiatiefnemer. We kiezen voor een balans tussen groen en andere functies – het is niet de bedoeling om de tuin vol te bouwen.

5. Niet alleen parken, maar ook individuele bomen zijn vaak het slachtoffer van 'de vooruitgang'. Hoeveel procent van de in de visie weergegeven bomen langs Willibrordusstraat respectievelijk Bergse Veld / Meester Gielenplein / Sportstraat is daadwerkelijk behouden / aangeplant?

In de visie uit 2006 staan 83 bomen ingetekend aan de genoemde straten en pleinen. Op dit moment staan er 57 bomen in dit gebied. Er is dus 69% van de bomen aangeplant of behouden. Het document uit 2006 is een visie, niet een plan om één op één uit te voeren.

6. Bent u het eens met de SP dat het groen in visies niet moet worden beschouwd als opvulling en om mooie plaatjes te krijgen, maar moet worden beschouwd als opgave? Met een gelijkwaardig gewicht en urgentie als de rode functies?

Voor een aantrekkelijke en prettige woon- en verblijfsomgeving is het groen een belangrijke opgave. Dat heeft de gemeenteraad vastgelegd in (o.a.) de koersnota Klimaatadaptatie. De weging van de verschillende belangen is echter geen eenvoudige rekensom en erg afhankelijk van de situatie.

7. Bent u het eens met de SP dat dit actieve inzet van de overheid vraagt omdat particulier initiatief niet leidt tot realisatie van het gewenste openbaar groen?

Als we deze opgave willen realiseren is het stellen van heldere kaders vanuit de gemeente aan particulier initiatief belangrijk. Dit gebeurt niet altijd vanzelf.

8. Bent u het eens met de SP dat bij initiatieven die ten koste gaan van openbaar groen niet het 'ja, mits'-principe, maar het 'nee, tenzij' moet worden gehanteerd?

Het openbare groen en daarmee samenhangende baten/ecosysteemdiensten moeten een belangrijke bouwsteen zijn in de afweging van het betreffende ruimtelijke initiatief. We denken altijd mee met initiatieven hoe verschillende opgaven hierin kunnen worden gerealiseerd. We hebben als gemeente een grote opgave als het gaat om inbreiding binnen de bebouwde kom. Dit zal niet het laatste project zijn waarbinnen moeilijke afwegingen gemaakt moeten worden tussen bouwen en groen. Het volwaardig meenemen en afwegen van het groene belang vinden wij hierbij een belangrijk uitgangspunt.

9. Wat moet de gemeenteraad doen om dit principe leidend te laten worden bij het beoordelen van initiatieven? Graag concrete suggesties.

Een wens met deze strekking is eerder in een motie door de gemeenteraad aangenomen (de motie 'behoud bestaand groen', aangenomen in de gemeenteraad op 10-11-2022) en wordt op dit moment verwerkt in de het beleidsinstrument de "Osse Maatlat". De Osse maatlat is in Q2 gereed voor vaststelling. De maatlat omvat criteria op het gebied van klimaatadaptatie en groen, waaraan nieuwe ruimtelijke plannen worden getoetst. Door met de maatlat en bijbehorende compensatieregeling te werken bij ruimtelijke plannen komt het groen beter in beeld in projecten. Voor de gemeenteraad wordt het beter inzichtelijk welke afwegingen hebben geleid tot een bepaald plan.

10. Bouw van een aantal appartementen in de parochietuin van Berghem past volgens u in het beleid van de gemeente. Volgens de SP past het niet in de vastgestelde visie Berghem-Centrum en ook niet in de Koersnota Klimaatadaptatie. Hoe kunt u dan toch stellen dat het past in het beleid?

In januari 2024 heeft het college een principebesluit genomen waarin onder voorwaarden meegewerkt zou kunnen worden aan een ontwikkeling in de parochietuin. In deze fase is een plan op hoofdlijnen beoordeeld. Het is aan de initiatiefnemer om een plan te ontwikkelen dat aan de voorwaarden voldoet. Zoals we in de beantwoording van eerdere artikel 41-vragen hebben toegelicht, vonden wij het initiële voorstel van de ontwikkeling te fors. Dit deed te veel afbreuk aan de parkachtige tuin en het ensemble van kerk en pastorie. Er is daarna door de initiatiefnemer een zorgvuldige balans gezocht in het ontwerp.

11. Op 21 september 2023 heeft de gemeenteraad de Koersnota Klimaatadaptatie vastgesteld. Een van de hoofddoelen van deze koersnota is het tegengaan van hittestress in onze woonomgeving ‘door te zorgen voor voldoende schaduw en verdamping’. De gemeente wil ook zelf het goede voorbeeld geven. Vindt u dat u met het meewerken aan het verkleinen van de pastorietuin het goede voorbeeld geeft?

Het geven van het goede voorbeeld is vooral gerelateerd aan ons eigen vastgoed. Voor ruimtelijke initiatieven geldt dat we een kaderstellende rol hebben. Per initiatief beoordelen we of het past binnen die kaders. Daar hoort bij dat we met initiatiefnemers het gesprek aangaan over de mogelijkheden. Dat doen we op dit moment met het initiatief in de parochietuin. Het initiatief bevindt zich in de planvormende fase.

12. Uitgangspunt van een klimaatrobuuste inrichting is volgens de nota dat ‘voor iedere inwoner binnen 300 meter van de woning (5 minuten lopen) een aangename koelteplek beschikbaar is (minimaal 0,5 ha groen conform norm WHO). Inwoners van het centrum van Berghem hebben al zo’n plek. Bent u het eens met de SP dat deze plek behouden moet blijven en dat verkleinen in strijd is met de Koersnota Klimaatadaptatie?

We willen graag het groene en openbare karakter van de parochietuin behouden. Dat is inderdaad ook belangrijk voor het bieden van verkoeling op hete dagen. Het behoud van de parochietuin als groene plek is een voorwaarde bij de afweging of hier een ontwikkeling mag plaatsvinden.

13. In de Koersnota stelt u zichzelf ten doel ‘om klimaatadaptatie als belangrijke bouwsteen mee te wegen bij de ontwikkeling van de openbare ruimte en private ruimten en in gebiedsontwikkelingen’. Op welke wijze past u dit toe bij het initiatief om appartementen te bouwen in de pastorietuin van Berghem?

De raad heeft in de Koersnota klimaatadaptatie het doel gesteld om in 2030 bij alle ontwikkelingen klimaatadaptatie als bouwsteen mee te wegen in het geheel. Daarnaast dient de waarde van bestaand groen volgens de motie ‘behoud bestaand groen’ (aangenomen in de gemeenteraad op 10-11-2022) altijd meegewogen te worden. We werken nu aan instrumenten om dit strakker te kunnen borgen. Zoals de eerder genoemde ‘Osse maatlat’ voor ruimtelijke plannen in de bebouwde kom. Tot die tijd passen wij de uitgangspunten voor klimaatadaptatie, vergroening en biodiversiteit toe bij de advisering in de projecten.

14. Genoemde doelstelling gaat niet alleen over openbare ruimte, maar ook over private ruimten. Juist daar hebben we gezien dat er vaak initiatieven zijn voor woningbouw in particuliere tuinen. Begrijpelijk, gezien het grote tekort aan woningen, maar funest in het

kader van ons beleid mbt het tegengaan van hittestress. Bent u het eens met de SP dat het 'ja, mits'-principe van de Omgevingswet kan leiden tot een toename van het bouwen in tuinen?

We willen met het 'ja, mits'-principe wenselijke ruimtelijke ontwikkelingen ondersteunen. Initiatiefnemers dragen met hun initiatieven bij aan diverse gemeentelijke opgaven, zoals het bouwen van meer woningen. Tegelijkertijd kan een initiatief ook effecten hebben, die niet gewenst zijn. Het is dan ook niet zo dat elk initiatief per definitie als 'ja, mits' wordt beoordeeld. Er worden ook initiatieven direct afgewezen wanneer wij deze niet voorstelbaar achten.

15. Bent u het eens met de SP dat de Koersnota Klimaatadaptatie tot gevolg heeft dat bij initiatieven die ten koste gaan van groen in private ruimten niet het 'ja, mits'- principe, maar het 'nee, tenzij' zou moeten worden gehanteerd?

Nee, een positief kritische houding, zoals het 'ja, mits'-principe beoogt, is in de huidige tijd met grote opgaven en onder de Omgevingswet wat ons betreft de juiste. Dat betekent echter niet dat we alle initiatieven per definitie voorstelbaar achten en hieraan meewerken zoals we ook in de beantwoording onder 14 hebben gesteld. Bij elk initiatief vindt een integrale beoordeling plaats waarin ook (de mogelijke gevolgen voor) het groen in de afweging wordt meegenomen om te beoordelen of een initiatief in beginsel voorstelbaar is (ja, mits) of niet (nee).

16. Zo niet, waarom niet?
17. Zo ja, wat moet de gemeenteraad doen om dit principe leidend te laten worden bij het beoordelen van initiatieven van particulieren? Graag concrete suggesties.

Het al dan niet meewerken aan initiatieven vindt altijd plaats via een belangenafweging. De verschillende belangen komen voort uit de wet of uit door de gemeenteraad vastgesteld beleid. Het behoud van groen is een aspect dat daarin meeweegt. Maar er zijn ook andere belangen die getoetst moeten worden. In zo'n afweging aanvaarden we soms het verlies van groen, zodat op andere terreinen winst wordt behaald.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Oss.

H. Reints	Drs. W.J.L. Buijs-Glaudemans
Secretaris	Burgemeester